

ප්‍රාග්ධන ආයෝජන තීරණ Capital Investment Decisions

ඉදිරිපත් කිරීම

රංගජීව හේරත්

ජ්‍යෙෂ්ඨ කතිකාචාර්ය

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

ප්‍රාග්ධන අයෝජන තීරණවල විශේෂ ලක්ෂණ

- ආරම්භක අවස්ථාවේ විශාල ආයෝජනයක් (මුදල් ගලායාමක්) දැකිය හැක.
- එහි ප්‍රතිලාභ (මුදල් ගලා ඒම්) වසර ගණනාවක් පුරා දැකිය හැක.
- තීරණයට එළඹුණ පසු ක්ෂණිකව වෙනස් කළ නොහැක

ආයෝජන ඇගයීම් සඳහා යොදාගන්නා ශිල්පය

- ගිණුම්කරණ ප්‍රතිලාභ අනුපාතය
(Accounting Rate of Return) (ARR)
- පිළිගෙවුම් කාලය
(Payback Period)
- ශුද්ධ වර්ථමාන අගය
(Net Present Value) / (NPV)

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිලාභ අනුපාතය

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිලාභ අනුපාතය පහත ක්‍රම මගින් ගණනය කරයි.

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිලාභ අනුපාතය

අභ්‍යාස 01

ව්‍යාපාරයක් නව ව්‍යාපෘතියක රු. 5,000,000 ක් ආයෝජනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන අතර ව්‍යාපෘති කාලසීමාව වසර 5 කි. ව්‍යාපෘතිය අවසානයෙහි එහි සුන්බුන් වටිනාකම රු. 1,000,000 ක් වේ යැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

වර්ෂය	අපේක්ෂිත ලාභය (රු)
1	800,000
2	1,200,000
3	2,000,000
4	2,000,000
5	1,500,000

ව්‍යාපෘතියේ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිලාභ අනුපාතය ගණනය කරන්න.

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිලාභ අනුපාතය

අභ්‍යාස 02

ව්‍යාපාරයක් නව ව්‍යාපෘතියක රු. 8,000,000 ක් ආයෝජනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන අතර ව්‍යාපෘති කාලසීමාව වසර 5 කි. ව්‍යාපෘතිය අවසානයෙහි එහි සුන්ඛ්‍යන් වටිනාකම රු. 2,000,000 ක් වේ යැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

වර්ෂය	ආදායම් රු.000	වියදම් රු.000
1	1,500	1,000
2	2,000	1,000
3	2,500	1,500
4	2,500	1,000
5	1,500	500

ව්‍යාපෘතියේ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිලාභ අනුපාතය ගණනය කරන්න.

පිළිගෙවුම් කාලය

- කිසියම් ව්‍යාපෘතියක් සඳහා ආයෝජනය කළ මුදල එම ව්‍යාපෘතියෙන් ජනනය වන ශුද්ධ මුදල් ගලාප්ති මගින් ආවරණය කර ගැනීම සඳහා කොපමණ කාලයක් ගතවේද යන්න පිළිගෙවුම් කාලය මගින් දක්වයි.
- මෙහි දී ව්‍යාපෘතියෙහි ලාභය නොව ශුද්ධ මුදල් ගලාප්ති සැලකිල්ලට ගනියි.

පිළිගෙවුම් කාලය

අභ්‍යාස 03

සමාගමක් නව යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීමට අපේක්ෂා කරන අතර එහි වෙළෙඳපොළ මිල රු. 7,000,000 ක් වේ. යන්ත්‍රය වර්ෂ 6 ක් භාවිතකිරීමට අපේක්ෂා කරයි. ව්‍යාපෘතියෙහි වාර්ෂික ශුද්ධ මුදල් ගලා ඒම් පහත පරිදි වේ.

වර්ෂය	1	2	3	4	5	6
ශුද්ධ මුදල් ගලා ඒම් (රු.000)	1,500	2,000	3,500	2,500	2,500	2,000

පිළිගෙවුම් කාලය ගණනය කරන්න.

පිළිගෙවුම් කාලය

අභ්‍යාස 04

සමාගමක් නව යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීමට අපේක්ෂා කරන අතර එහි වෙළෙඳපොළ මිල රු. 6,000,000 ක් වේ. යන්ත්‍රය වර්ෂ 5 ක් භාවිතකිරීමට අපේක්ෂා කරයි. ව්‍යාපෘතියෙහි වාර්ෂික ශුද්ධ මුදල් ගලා ඒම් පහත පරිදි වේ.

වර්ෂය	1	2	3	4	5
ශුද්ධ මුදල් ගලා ඒම් (රු.000)	1,500	2,500	3,000	2,000	2,000

පිළිගෙවුම් කාලය ගණනය කරන්න.

පිළිගෙවුම් කාලයෙහි වාසි සහ අවාසි

වාසි	අවාසි

ශුද්ධ වර්ථමාන අගය

- ව්‍යාපෘතියෙහි සම්පූර්ණ කාලසීමාව පුරා සිදුවන සමස්ථ මුදල් ගලාප්ම සහ මදල් ගලයාම් මුදලේ කාලීන වටිනාකම ද සමග සැලකිල්ලට ගෙන ශුද්ධ වර්ථමාන අගය ගණනය කරනු ලැබේ.
- මේ අනුව ශුද්ධ වර්ථමාන අගය ගණනය කිරීම සඳහා මුදල් ප්‍රවාහයන් වට්ටම් සාධකය මගින් ගුණ කරනු ලැබේ.

වර්ෂය	0	1	2	3	4	5	6
10% වට්ටම් සාධකය	1.00	0.91	0.83	0.75	0.68	0.62	0.56
15% වට්ටම් සාධකය	1.00	0.87	0.76	0.66	0.57	0.50	0.43

ශ්‍රද්ධ වර්ජිතාන අගය

අභ්‍යාස 05

අභ්‍යාස අංක 3 හි තොරතුරු සැලකිල්ලට ගෙන වට්ටම් සාධකය 10 % මට්ටමේ දී ශ්‍රද්ධ වර්ජිතාන අගය ගණනය කර ව්‍යාපෘතිය සුදුසු නුසුදුසු බව නිර්දේශ කරන්න.

ශ්‍රද්ධ වර්ජිතාන අගය

අභ්‍යාස 06

අභ්‍යාස අංක 4 හි තොරතුරු සැලකිල්ලට ගෙන වට්ටම් සාධකය 15 % මට්ටමේ දී ශ්‍රද්ධ වර්ජිතාන අගය ගණනය කර ව්‍යාපෘතිය සුදුසු නුසුදුසු බව නිර්දේශ කරන්න.

මුදල් ප්‍රවාහයක් හඳුනා ගැනීම

අභ්‍යාස 07

සමාගමක් සිය නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා නව යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීමට සැලසුම් කරන අතර නව යන්ත්‍රයෙහි වෙළඳපොළ මිල රු.4,000,000 ක් වන අතර සවිකිරීම සඳහා රු. 600,000 පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වේ. නව යන්ත්‍රය මිලදී ගතහොත් පැරණි යන්ත්‍රය රු. 800,000 කට අලෙවි කළ හැක. නව යන්ත්‍රය වර්ෂ 5 ක කාලසීමාවක් භාවිත කළ හැකි අතර එම කාලසීමාව අවසානයේ නව යන්ත්‍රයෙහි සුන්බුන් අගය රු.400,000 ක් වේ. නව යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීම නිසා වාර්ෂිකව රු.750,000 බැගින් ශුද්ධ මුදල් ගලා ඒම්වල වැඩිවීමක් සිදු වේ. කෙසේ වුවද නව යන්ත්‍රය සඳහා කාරක ප්‍රාග්ධනය ලෙස අතිරේකව රු. 500,000 ක් දැරීමට සිදු වේ.

ව්‍යාපෘතියේ මුදල් ප්‍රවාහයන් හඳුනාගෙන 10 % වට්ටම් සාධකය මට්ටමේදී ශුද්ධ වර්තමාන අගය ගණනය කරන්න.